

Nikša PETRIĆ

NALAZI APULSKE GEOMETRIJSKE KERAMIKE U SREDNJOJ DALMACIJI

FINDS OF APULIAN GEOMETRIC POTTERY IN CENTRAL DALMATIA

UDK:903.2:738](497.5 Dalmacija)

Izvorni znanstveni članak

Primljeno:15.06.1997.

Odobreno:6.10.1999.

Nikša Petrić

21450 HVAR

Odsjek za arheologiju HAZU

Autor piše o nalazima apulske geometrijske keramike na području srednje Dalmacije do zapadne Hercegovine. Obrađeni su nalazi sa tvrđave sv. Ana u Šibeniku, gradini Renje blizu Šibenika, iz Trogira, na gradini Sv. Nofar blizu Trogira, na gradini Rat kod Ložišća na Braču, na gradini Gračišće-Lompić na Hvaru, iz Hvara, iz jedne pećine blizu Komiže, iz pećine Rača na Lastovu, sa gradine Nakovana na Pelješcu, iz Orebića, te sa gradine Batingrad blizu Posušja. Autor daje precizniju dataciju ovih nalaza.

Nalazi apulske geometrijske keramike na našoj jadranskoj obali zacijelo su jedna od najzanimljivijih komponenata kulture željeznog doba ovih prostora. O tome je prilično pisano, osobito o značajnim nalazima ove keramike u Histriji i Liburniji, dok su u srednjoj Dalmaciji ti nalazi donedavno bili gotovo nepoznati.¹ Svojedobno sam bio objavio nalaze iz Hvara i s poluotoka Pelješca, a sada sam u prilici iznijeti nove zanimljive nalaze o kojima se može nešto više reći i koji cjelovitije upotpunjuju ovu temu, pa ćemo ih ponajprije pogledati po nalazištima.²

¹ BATOVIĆ 1972; BATOVIĆ 1976; DE JULIIS 1977, GLOGOVIĆ 1979; MIHOVILIĆ 1987.

² PETRIĆ 1980. Ovaj je tekst, *Nalazi apulske geometrijske keramike u srednjoj Dalmaciji*, prošireni, opsežniji i nadopunjeni tekst s preciznijim datacijama, rada *Finds of Apulian geometric Pottery in central Dalmatia*, Taras, XIII,1-2, Taranto 1993, 217-221 + 6 tabli, kojega je to bila prva verzija i tako, iz ne znam kojih razloga, objavljena, bez preciznijih datacija, koje se evo u ovom članku sada donose.

1. Na tvrđavi Sv. Ana, nekoć Sv. Mihovil, u Šibeniku dugogodišnja arheološka istraživanja pokazala su, s brojnim pretpovijesnim keramičkim nalazima, da je na tom položaju opstojala pretpovijesna gradina koja je ujedno i urbani začetak grada Šibenika.³ Među željeznodobnom keramikom nađen je i ulomak apulske geometrijske keramike koji predstavlja dio oboda i vrâta s bojenim ornamentom, vjerojatno japijijske ole (T. III,1).⁴ Datiranjem ove keramike u drugu polovicu 9. stoljeća pr. Kr., ujedno se datira, prema zasad raspoloživim arheološkim podacima, i početak pretpovijesnoga gradinskog naselja Šibenika.

2. Na gradini Renje kod Vrpolja blizu Šibenika također je bio nađen dio oboda i vrata vjerojatno isto tako japijijske ole.⁵

3. Nedavno smo, zahvaljujući nalazima s dugogodišnjih zaštitnih arheoloških istraživanja, bili u mogućnosti srediti, obraditi i obrazložiti pretpovijesne nalaze u Trogiru i tako u osnovi prikazati pretpovijest grada Trogira, kojega urbane začetke za sada možemo promatrati od početka eneolitika.⁶ Među pretpovijesnom keramikom nađena su i tri fragmenta apulske geometrijske keramike (T. IV).⁷

Prvi je fragment gornjeg dijela trbuha posude crvenkaste boje, rađene ručno, a ne na lončarskom kolu, što je dakle svojstveno ranjoj, japijijskoj keramici (T. IV,1). Ornament je bio izveden tamnosmeđom bojom, a sastoji se od niza meandara odijeljenih okomitom i vodoravnom bojenom vrpcom na koju se usporedno nadovezuje motiv valovnice.

Drugi fragment pripada peucetskoj keramici, a dio je oboda i vrata posude sivkasto zelenkaste boje (T. IV,2). S vanjske strane vrata linija je tamnosmeđe do crne boje, a s unutarnje strane oboda niz je laticastog ornamenta na koji se nadovezuje bojena vrpca do dijela vrata.

Treći fragment predstavlja dio oboda i vrata vjerojatno daunske ole (T. IV,3). Keramika je tipično daunske kvalitete, crvenkaste boje, a ukrasni motiv je s unutarnje strane oboda i s vanjske strane vrata izveden tamnom, crnom bojom.

4. Nedaleko od Trogira, na brežuljku Veliki Bijač - Sv. Nofar, nalazila se pretpovijesna gradina gdje su nađeni i ulomci apulske geometrijske keramike, uglavnom daunske.⁸

³ GUNJAČA 1976, 38, T. I-II.

⁴ GUNJAČA 1976, 38, T. II,7.

⁵ GUNJAČA 1976, 38, T. VIII,12.

⁶ PETRIĆ 1993.

⁷ PETRIĆ 1993, T. CI.

⁸ ČAČE 1992, 35; ČAČE 1992, 35-36, spominje i gradinu Luko u Sućurcu na kojoj je također nađeno "ulomaka finih posuda sa slikanim geometrijskim ukrasom koje su se od 8. do 5. st. uvezile na našu obalu iz južnoitalske Apulije". Uvid u ovu keramiku iz V. Bijača koja se nalazi u Arheološkom muzeju u Splitu zahvaljujem B. Kiriginu.

5. Na gradini Rat kod sela Ložišća na otoku Braču bio je nađen i fragment apulske geometrijske keramike.⁹

6. Na gradini Gračišće-Lompić na otoku Hvaru, koja se nalazi na ulazu u zaljev Farosa, bilo je nađeno nekoliko fragmenata apulske geometrijske keramike, uglavnom daunske.¹⁰

7. U gradu Hvaru je otprije poznat fragment koji sam svojedobno bio objavio (T. III,2).¹¹ Ulomak predstavlja dio vjerojatno srednjeg dijela japijijske, odnosno protodaunske ole, površine svijetlog okera, dok je ornament izveden čistom tamnomedom bojom. Ornament čini motiv cik-cak linije obrubljene dvjema usporednim prugama. Usporedno s ornamentom, 1,5 cm više, ide vodoravni niz bojenih točkica. Fragment je bio nađen pri tumulu tvrđave u Hvaru, tj. mjestu pretpovijesne gradine.¹²

Nedavni je nalaz osam fragmenata apulske geometrijske keramike u gradu Hvaru osobito vrijedan.¹³ Površina keramike je zelenkastožučkaste boje, a ornament je izveden tamnosmedom do crnom bojom. Oblici i ornamentika sedam fragmenata omogućili su nam rekonstrukciju ove japijijske ole, izvanrednog primjerka ove keramike, dok je osmi neornamentirani ulomak pripadao nekom njezinom dijelu (T. I-II). Ola je bila nađena u prostoru današnjeg grada, Grode, bliže obali, vjerojatno u urbaniziranoj strukturi željeznodobnog naselja pretpovijesnog Hvara.

8. U pećini kod Komize na otoku Visu bio je nađen fragment apulske geometrijske keramike.¹⁴

9. U poznatom pretpovijesnom nalazištu pećini Rača na otoku Lastovu pronađen je i fragment dijela posude, vjerojatno daunske ili peucetske keramike.¹⁵

10. Fragment dijela oboda i vrata dauskog vrča s gradine Nakovana na poluotoku Pelješcu već sam objavio.¹⁶ Fragmenti keramike iz Orebića gotovo su istovjetni fragmentima s nalazišta Colle del Telegrafo u Pescari.¹⁷

⁹ PETRIĆ 1993, 218; Š. BATOVIĆ, *Dalmatska kultura željeznog doba*, Radovi FFZ, 25, 1986, 18.

¹⁰ NIKOLANCI 1989, a,38; Nedavno sam konstatirao nalaz fragmenta ove keramike i u Farosu, N. PETRIĆ, *Pretpovijest Farosa*. U tisku.

¹¹ PETRIĆ 1980, 198-199, T. I,2.

¹² PETRIĆ 1980, 198, T. II,1.

¹³ PETRIĆ 1993, 218, T. XCVII-XCIX.

¹⁴ Katalog ISSA, Ljubljana 1986, 19.

¹⁵ Fragment potječe s amaterskih istraživanja jednog Lastovca. Uvid u ovu keramiku zahvaljujem V. Kovačić.

¹⁶ PETRIĆ 1980, 199-200, T.I,1. Fragment se može datirati okvirno u 6.-5. st.

¹⁷ G. MORI, C. TOZZI, *Resti di un insediamento piceno al Colle del Telegrafo a Pescara*. Atti della società toscana di Scienze Naturali, 77, 1970, Fig. 4,4; I. FISKOVIĆ, *Pelješac u protopovijesti i antici*, Pelješki zbornik, 1, 1976, 45.

11. Na gradini Batingrad kod Posušja nađeni su fragmenti apulske geometrijske keramike koja je i objavljena, ali bez preciznijih podataka.¹⁸

Bio bi to koncizni pregled nalaza i nalazišta ove keramike u srednjoj Dalmaciji. Vjerujem da su nam ovi primjeri posebno značajni iz topografskih i kulturoloških razloga, a osobito stoga što neke od ovih primjeraka možemo i vrlo precizno datirati.

Hvarska rekonstruirana ola vjerojatno je jedan od najljepših primjeraka japijijske keramike uopće (T. I-II). Po karakterističnom obliku i volumenu, a osobito po karakteristikama i dekorativnoj sintaksi tipičnoj za ovu keramiku, pripada razdoblju i stilu *Geometrico Iapigio Antico*, i datira se u drugu polovicu 9. stoljeća pr. Kr.¹⁹

Fragment s tvrđave Sv. Ane u Šibeniku (T. III,1) po obliku i ornamentici pripada također jednoj sličnoj japijijskoj oli kao što je hvarska, pa se i šibenski primjerak može datirati u drugu polovicu 9. stoljeća pr. Kr.

Hvarski fragment (T. III,2) koji smo već prije bili objavili može se sada i preciznije datirati. Naime, on pripada jednoj oli stila *Geometrico Protodaunio* i može se datirati prema analogijama u prva desetljeća 8. stoljeća pr. Kr.²⁰

Po kakvoći keramike, ornamentu i ručnoj izradbi trogirski primjerak (T. IV,1) pripada stilu *Geometrico Iapigio* i može se datirati u drugu polovicu 8. stoljeća pr. Kr., tj. pripada stilu *Geometrico Iapigio Tardo*.²¹

Na ostalim nalazištima uglavnom je nađena daunska keramika, među kojom se nešto više može reći o trogirskom primjerku (T. IV,3). Po obliku i ornamentu ulomak pripada vjerojatno daunskoj oli s kraja *Daunio I*, točnije koncu prve polovice 6. stoljeća pr. Kr., premda je način ukrašavanja na obodu karakterističan za ovu keramiku s početka *Daunio II*.²²

Fragment peucetske keramike iz Trogira (T. IV,2) prema analogijama datiramo u prvu polovicu 6. stoljeća pr. Kr.²³ Ovaj je primjerak zanimljiv i stoga što su nalazi peucetske keramike u Dalmaciji za sada rijetkost.

Osim što su ove datacije apulske geometrijske keramike na hrvatskoj obali Jadrana same po sebi značajni arheološki indikatori za razmatranja

¹⁸ OREČ 1978, T. 16, 1-5.

¹⁹ YNTEMA 1982, T. 35-36, za oblik; YNTEMA 1990, fig. 17,6, 18-19, za dekoraciju. Također A. M. RADMILLI, *Piccola guida della preistoria italiana*, Firenze 1962, T. 35, 13.

²⁰ DE JULIIS 1977 a, T. LVI; R. PERONI, *Archeologia della Puglia preistorica*, Roma 1967, Fig. 27,10.

²¹ LO FORTO 1963, 344-345, fig. 56,7; LO FORTO 1964, fig. 33,3; DE JULIIS 1977 a, 23-32.

²² DE JULIIS 1977 a, 33-35, 38, T. 2, 20; T. 58,3; T. 70-73; T. 82-84.

²³ DE LA GENIÈRE 1968, 130, Pl. 50, 13; 278, Pl. 11,3; FABBRICOTTI 1976, 353, fig. 24.

željeznodobne kulture naše obale, one ujedno ukazuju i na vrlo rano komuniciranje apulskih i dalmatinskih prostora. Uostalom, to su važni podaci i za buduće komplementarno proučavanje nijansi željeznog doba u Dalmaciji. Isto tako napominjem da je u dosadašnjim prikazima apulske geometrijske keramike na hrvatskoj obali datiranje bilo prilično uopćeno, na, primjerice “od 8. - 5. stoljeća.”, dok nam upravo izneseni primjeri pokazuju kako se to može mnogo bolje percipirati.²⁴

Iz iznesenih arheoloških podataka proizlazi nekoliko zanimljivih konstatacija. Uz dosadašnje nalaze apulske geometrijske keramike na hrvatskoj jadranskoj obali, ovim nalazima iz srednje Dalmacije dobro je ispunjena karta njezine rasprostranjenosti, što naravno omogućuje višeznačajnija proučavanja u kontekstu kulture željeznog doba na Jadranu.²⁵ Osobito se upotpunjuje karta difuzije daunske keramike.²⁶ Osobno mislim da su najzanimljiviji nalazi japijske keramike iz 9. i 8. stoljeća pr. Kr., koji do sada nisu bili ovako precizno datirani i definirani. Nalazi su uglavnom u maritimnim i primorskim punktovima i naseljima. Značajni nalazi ove keramike u Hvaru, Trogiru, Šibeniku, Zadru, Ninu, Osoru, Nezakciju i Picugima, ukazuju, uz svoje kulturološke osobitosti, i na vrlo frekventnu pomorsku komunikaciju duž jadranske obale Hrvatske u razdoblju 9. i 8. stoljeća pr. Kr. U ovim primjerima, također se očituje da su navedeni toposi već u to vrijeme ranog željeznog doba izrazita i definirana urbana, kulturna i navigacijska središta na Jadranu.

Ovi arheološki elementi, uz već poznate, pridonose i boljem poznavanju povijesnih događaja 8. stoljeća pr. Kr. na Jadranu, s posebnim obzirom na Liburne i na mitsku i realnu ličnost Jonija.²⁷

Ovdje ove momente samo sažeto spominjem, čemu će, vjerujem, u daljnjem radu na ovoj tematici trebati posvetiti posebnu i odgovarajuću pozornost. Nadam se da je u tom smislu i ovaj kratki članak inspirativan i zadovoljavajući prinos.²⁸

²⁴ Ovdje ponajprije mislim na vrstan keramički primjerak iz Nezakcija, GLOGOVIĆ 1979, T. I, 1; MIHOVILIĆ 1995, T. 4, 2. Usporedi, DE JULIIS 1977, 350-357.

²⁵ BATOVIĆ 1976, 45-46.

²⁶ DE JULIIS 1977 a, Carta C.

²⁷ KATIČIĆ 1995, 161-181; NIKOLANCI 1989, 13-34.

²⁸ Zahvaljujem prijatelju Ettoreu de Juliisu s kojim sam se konzultirao kod analiziranja ove keramike.

LITERATURA:

- BATOVIĆ 1972. Š. Batović, Apulska keramika na istočnoj jadranskoj obali. Katalog, Zadar 1972.
- BATOVIĆ 1976. Š. Batović, Le relazioni culturali tra le sponde adriatiche nell'età del ferro. Jadranska obala u protohistoriji, Zagreb 1976.
- ČAČE 1992. S. Čače, Područje Kaštela na prijelazu iz prapovijesti u povijesno doba. Zbornik, Kaštel Sućurac 1992.
- DE JULIIS 1977. E. M. De Juliis, Manfredonia. Masseria Cupola (Foggia). NSc, 31, 1977.
- DE JULIIS 1977 a. E. M. De Juliis, La ceramica geometrica della Daunia. Firenze 1977.
- DE LA GENIÈRE 1968. J. De La Genière, Recherces sur l'Age du Fer en Italie meridionale - Sala Consilina. Naples 1968.
- FABBRICOTTI 1976. E. Fabbricotti, Cancellara, Potenza, Scavi 1972, NSc, 30, 1976.
- GLOGOVIĆ 1979. D. Glogović, Nalazi geometrijske keramike iz Daunije na području Istre. Histria archaeologica, 1, 1979.
- GUNJAČA 1976. Z. Gunjača, O kontinuitetu naseljavanja na području Šibenika i najuže okolice. Šibenik Zbornik, Šibenik 1976.
- KATIČIĆ 1995. R. Katičić, Jonije Ilir. Illyricum mythologicum. Zagreb 1995.
- LO PORTO 1963. F. G. Lo Porto, Leporano, Taranto - La stazione protostorica di Porto Perone, NSc, 17, 1963.
- LO PORTO 1964. F. G. Lo Porto, Satyrion, Taranto - Scavi e ricerche nel luogo del più antico insediamento laconico in Puglia. NSc, 18, 1964.
- MIHOVILIĆ 1987. S. Gabrovec - K. Mihovilić, Istarska grupa. PJZ, 5, 1987.
- MIHOVILIĆ, 1995. K. Mihovilić, Reichtum durch Handel in der Hallstattzeit Istriens. Südosteuropa - Schriften, 17/11, München - Berlin 1995.
- NIKOLANCI 1989. M. Nikolanci, O Liburnu Joniju, VAHD 82, 1989.
- NIKOLANCI 1989 a. M. Nikolanci, Paros, Pitycia i Anchiale u jadranskoj Iliridi. VAHD 82, 1989.
- OREČ 1978. P. Oreč, Prapovijesna naselja i gomile, Posušje, Gruda i Lištica. Glasnik Zemaljskog muzeja, 32, 1978.
- PETRIĆ 1980. N. Petrić, Prilozi poznavanju apulske geometrijske keramike na istočnom Jadranu, Diadora, 9, 1980.
- PETRIĆ 1993. N. Petrić, Finds of Apulian geometric Pottery in central Dalmatia. Taras, XIII, 1-2, 1993.
- YNTEMA 1982. D. Yntema, Some notes on Iapygian pottery from the Otranto excavations: a preliminary raport. Studi di Antichità, 3, 1982.
- YNTEMA 1990. D. Yntema, The Matt-Painted Pottery of Southern Italy. Galatina 1990.

FINDS OF APULIAN GEOMETRIC POTTERY IN CENTRAL DALMATIA

(S u m m a r y)

The discovery of Apulian geometric pottery on the eastern Adriatic coast undoubtedly represents one of the most interesting characteristics of the Iron Age period culture in these regions. A fair amount has already been written on this subject, particularly about significant finds in Histria and Liburnia, while such finds were almost unknown from central Dalmatia. Finds from Hvar and the Pelješac peninsula were at one point published by the author, and it is now possible to cite and discuss new finds, which shall be presented by site.

1. A fragment of a rim and neck, probably from an Iapygian *olla*, was discovered at the fortress of St. Anne in Šibenik (the site of a former hillfort).

2. A section of the rim and neck of a probable Iapygian *olla*, was similarly found at the Renja hillfort near Vrpolje.

3. Three fragments of Apulian geometric pottery were discovered in the area of the city of Trogir (Tragurion). One fragment was the upper section of the body of a reddish fired vessel, manufactured by hand (not wheel-made), which is characteristic of the earliest Iapygian pottery. The dark brown decoration consisted of rows of meanders separated by perpendicular and horizontal painted bands which were extended by parallel wavy line elements. The second fragment was of Peucetian ware, a section of the rim and neck of a gray-green vessel. On the exterior surface of the neck there was a dark brown to black line, and on the interior surface of the rim there was a series of webbed decorations to which a painted band on the neck section was attached. The third fragment was a section of the rim and neck of a probable Daunian *olla*. The pottery is of typical Daunian quality, fired red, with decorative motifs on the interior side of the rim and exterior surface of the neck painted in a dark or black colour.

4. A fragment of Daunian pottery was discovered at the hillfort next to the church of St. Onuphrius on the hill called Veliki Bijač near Trogir.

5. A fragment of Apulian geometric pottery was found at the hillfort Rat near the village of Ložišća on the island of Brač.

6. A fragment of Daunian pottery was discovered at the hillfort Gračišće (Lompić), located at the entrance to the bay of Pharos on the island of Hvar.

7. The fragment from the city of Hvar previously published by the author is well known. The recent discovery of another eight fragments is particularly important. The fabric of the pottery was a yellow-green, and the decoration consisted of designs in dark brown/black. The forms and ornamentation on seven of the fragments enabled the reconstruction of this Iapygian *olla*, while the eighth undecorated fragment also came from some part of this vessel. The fragments described previously had been found in the vicinity of a tumulus below the Venetian fortress (which is located on the site of the hillfort), while the *olla* was found in the area of the current town, which had probably been within the urbanized structure of the Iron Age settlement of Hvar.

8. A fragment of Apulian geometric pottery was found in a cave near Komiza on the island of Vis.

9. A fragment of a section of a vessel, probably either Daunian or Peucetian, was found in the Rača cave (a previously known prehistoric site) on the island of Lastovo.

10. A fragment of the rim and neck of a Daunian jug from the Nakovana hillfort on the Pelješac peninsula has already been published by the author. Fragments of

pottery from Orebić are almost identical to fragments from the site of Colle del Telegrafo in Pescara.

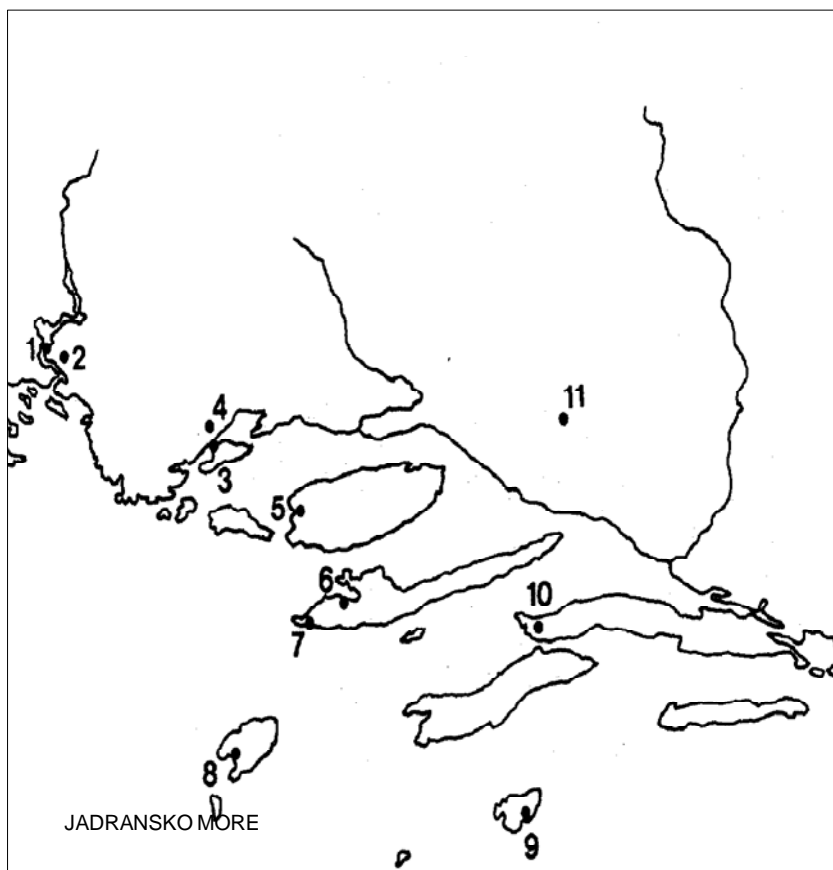
11. A fragment of Apulian geometric pottery found at the hillfort of Batingrad near Posušje has been published, but precise data is lacking.

The reconstructed *olla* from Hvar (T. 1-11) certainly represents one of the finest examples of Iapygian pottery. According to its size, height (40 cm), form and characteristic decorative syntax, typical for this type of pottery, it may be dated to the second half of the 9th century. The fragments from Šibenik probably belonged to a similar *olla*, hence it may be similarly assigned. The previously published example from Hvar (T. III,2) can now be dated with more precision to the first decades of the 8th century. The example from Trogir (T. IV,1) according to analogies may be dated to the second half of the 8th century BC.

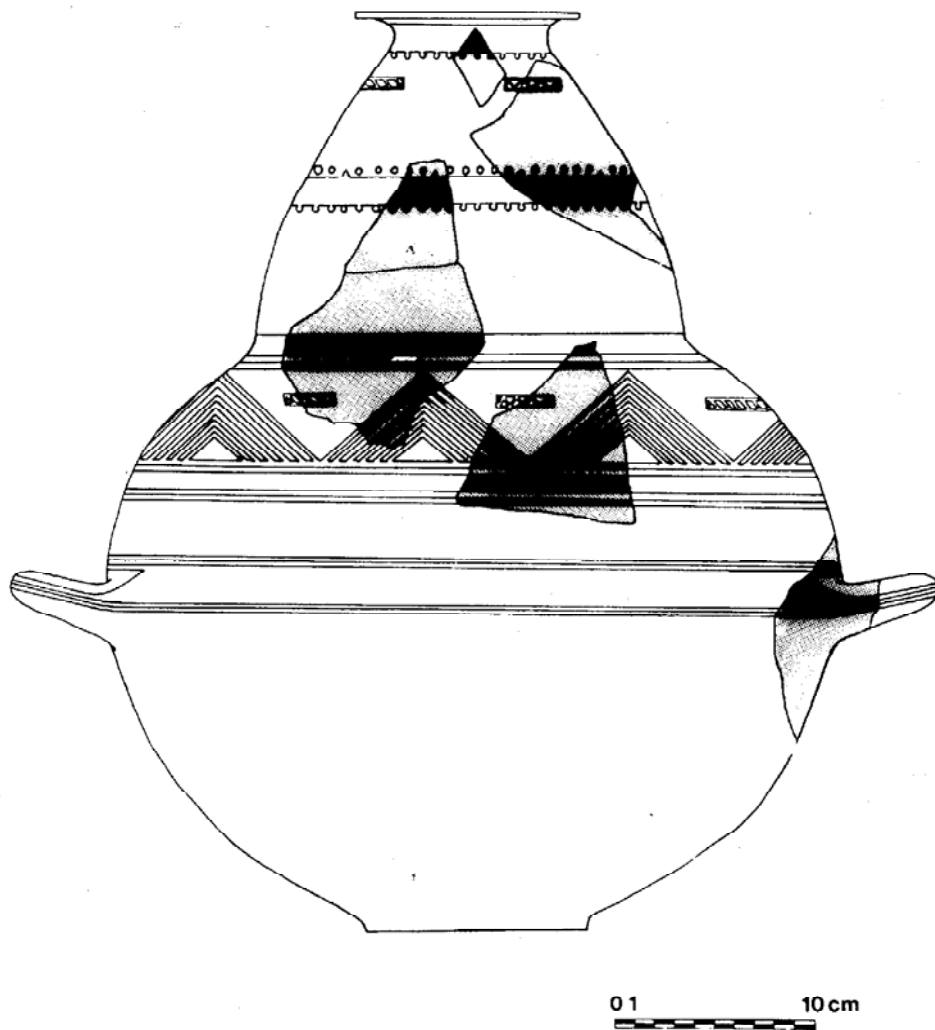
The material found at the other sites mainly consisted of Daunian pottery and the Trogir example may be discussed in somewhat more detail. In terms of form and decoration the fragments probably belonged to a Daunian *olla* from the end of *Daunio I* phase, more exactly the end of the first half of the 6th century BC, although the decorative elements on the rim are characteristic for such pottery at the beginning of *Daunio II*. The fragments of Peucetian pottery from Trogir (T. IV,2) is dated to the first half of the 6th century BC according to analogous material. This example is particularly interesting as finds of Peucetian pottery are rare in Dalmatia.

Several interesting facts follow the archaeological data offered here. The Apulian geometric pottery found to date on the Adriatic coast, together with these finds from central Dalmatia, have supplemented knowledge of its distribution, which naturally enables further perceptual advances in the context of the Iron Age culture in the Adriatic region. The finds are mostly from maritime and coastal points and settlements. The map of diffusion of Daunian pottery has in particular been filled, but the most interesting finds are those of Iapygian pottery of the 9th and 8th century BC. Significant discoveries of this pottery at Hvar, Trogir, Šibenik, Zadar, Nin, Osor, Nesactium and Picugi indicate, in addition to its cultural characteristics, a significant maritime route along the eastern Adriatic coast in the period of the 9.-8th century BC. These archaeological elements, in addition to those facts already known, also contribute to the further knowledge of historical events in the 8th century BC, ie. in relation to the Liburnii and Ionijs. This is mentioned merely in passing here, and particular (and deserved) attention should be paid to this theme in further research. It is hoped that this brief and condensed article will have an inspirational and satisfactory effect in this sense.

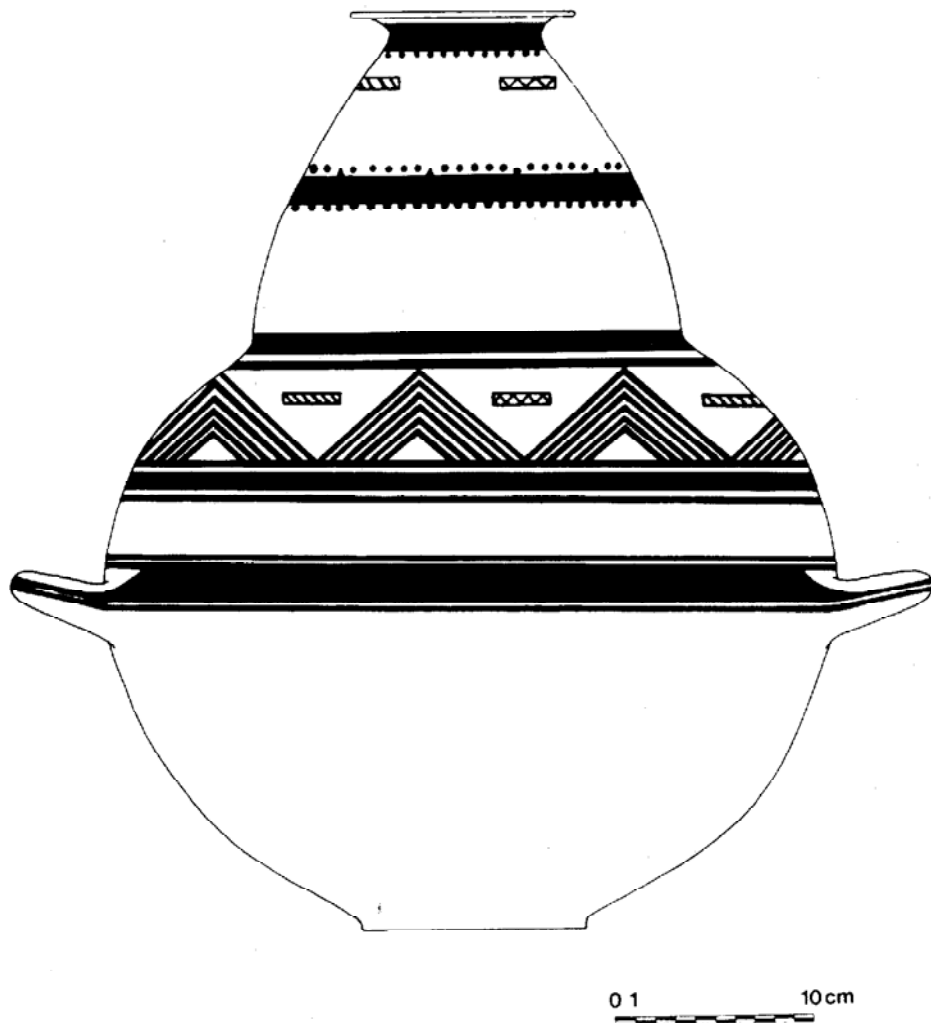
Prijevod: Barbara Smith-Demo

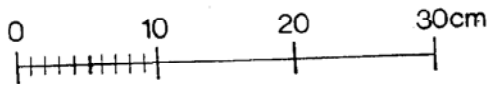
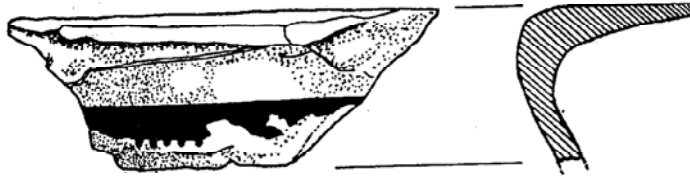
*Karta 1. Nalazišta apulske geometrijske keramike u srednjoj Dalmaciji:
 Map 1. Finds of Apulian geometric pottery in Central Dalmatia; the sites:
 1. Šibenik, Sv. Ana; 2. Renje, Vrpolje; 3. Trogir; 4. Sv. Nofar - Veliki Bijač kod
 Trogira; 5. Rat, Ložišće, Brač; 6. Gračišće, Hvar; 7. Hvar; 8. Komiza, Vis; 9. Rača,
 Lastovo; 10. Nakovana, Pelješac; 11. Batinograd, Posušje.*

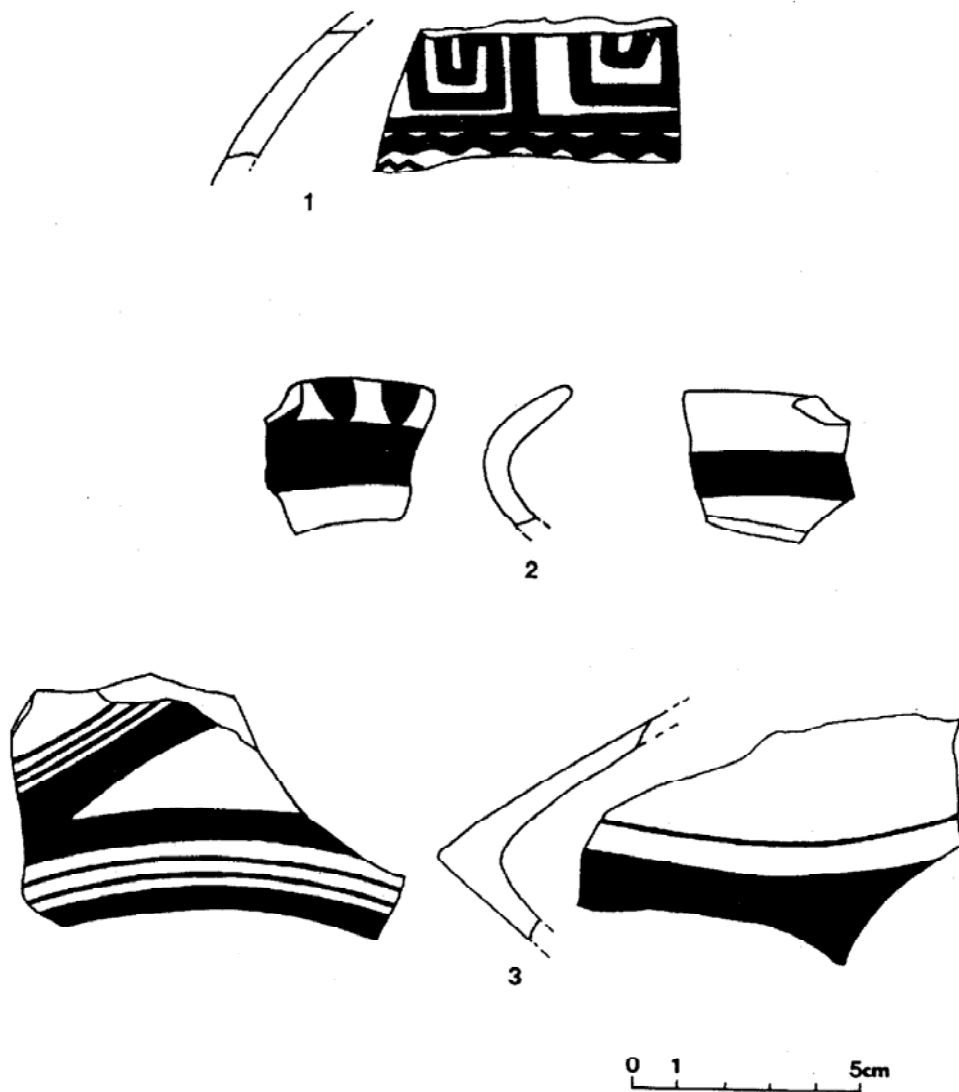
*T. I. Hvar. Rekonstruirana japijijska ola, "Geometrico Iapigio Antico",
druga pol. 9. st. pr. Kr.*
*Fig. I. Hvar. The reconstruction of a Japygian olla, "Geometrico Iapigio Antico",
second half of the 9th century B.C.*

*T. II. Hvar. Rekonstruirana japijijska ola, "Geometrico Iapigio Antico",
druga pol. 9. st. pr. Kr.*
*Fig. II. Hvar. The reconstruction of a Japygian olla, "Geometrico Iapigio Antico",
second half of the 9th century B.C.*

T. III. 1. Šibenik. Fragment japiگیjske ole, "Geometrico Iapigio Antico", druga pol. 9. st. pr. Kr. 2. Hvar, "Geometrico Protodaunio", prva desetljeća 8. st. pr. Kr.
 Fig. III. 1. Šibenik, Fragment of Japygian olla, "Geometrico Iapigio Antico", second half of the 9th century B.C. 2. Hvar, "Geometrico Protodaunio", first decades of the 8th century B.C.

T. IV. Trogir. 1. Geometrico Iapigio Tardo, druga pol. 8. st. pr. Kr. 2. Peucetska keramika, prva pol. 6. st. pr. Kr. 3. Daunio I, polovica 6. st. pr. Kr.

Fig. IV. Trogir. 1. Geometrico Iapigio Tardo, second half of the 8th century B.C. 2. Peucetian pottery, first half of the 6th century B.C. 3. Daunio I, mid. 6th century B.C.